

i Vinterens Løb. Saaledes maae disse Klasse-fer jo leve, og det kunde de dengang i Almindelighed ogsaa, navnlig saalænge der var større Bygningsforetagender; thi disse Foretagender have størst Indflydelse paa den arbejdende Klasses Stilling. Naar der bliver udført større Bygningsforetagender, saaledes som det tidligere var Tilfældet navnlig paa Broerne, have Tømrere, Murere, Bygningsfædtere og Malere Fortjeneste, men da saadanne Arbejder ere ophørte, have mangfoldige af disse Haandværkere fra den Tid af været aldeles uden Erhverv; hertil kommer, at naar denne Slags Haandværkere tjene Noget, tjene ogsaa Skomagere og Skræddere og alle de, der arbejde for disse Klasser; for dem kan det ikke være ligegyldigt, om en Mand kan kjøbe sig een Frakke om Aaret eller kun een hvert 3die Aar. Saaledes udvikles Næringsløsheden fra den ene Klasse til den anden. Men nu er Ulykken den, hvad jeg ikke behøver at underrette det høitærede Thing og det høitærede Ministerraad om, at Capitalen efter den store Krisis, som man kaldte den, har truffet sig tilbage fra disse Foretagender, og der er saaledes al Grund til at vente, at der kun vil blive meget lidt Arbejde til Sommer. Befolkningen i Hovedstaden er jo, som vi vide, steget; vi have seet den officielt angivet til 153,000 eller 154,000, — og hvilket er for lavt, idet der er glemt en betydelig Deel, idet mindst 1,000, som senere ere komne til, — Befolkningen er altsaa siden den sidste Folketælling steget med 11 à 12,000. Naar der nu bliver saa lidt Arbejde til Sommer, at Arbejderne accurat i den Tid kunne slaae sig igjennem, hvorledes vil det saa gaae til Vinteren? Alle de, hos hvem jeg har kunnet indhente Underretning, og som kjende noget til disse Forhold, ere enige om, at det ikke alene nu seer i høi Grad sørgeligt ud, men at det vil komme til at see endnu sørgeligere ud, naar Vinteren atter stunder til, hvis der nemlig ikke til den Tid ad andre Veie kan aabnes Erhverv for den arbejdende Klasse. Nu siger Doctrinen jo, som vi Alle vide: Hvad kommer det Staten ved, det er Noget, som er Communens Sag; Kommunen skal sørge for sine Fattige, Staten har ikke Noget dermed at gjøre — det siger

Doctrinen (Tscherning: Nei!). Den ærede Rigsdagsmand maa undskylde mig, det er det, Doctrinen siger; det kan den ærede Rigsdagsmand høre paa enhver statsvidenskabelig Forelæsning her ved Universitetet. Alle de Doctrinaire, ligesom de allerværste, nemlig de demokratiske, og lige op til de næsten ligesaa gamle, de lexikalske, om jeg saa maa udtrykke mig, sige det. Mange kunne saa deiligtsad Doctrinerne under visse Forhold, og under andre Forhold ligesaa deiligtsad fremhæve dem; de kunne visse Tilfælde tilraabe os: See alene paa Virkeligheden og kom ikke med disse udenadlærte Lærdomme, som Bittet have at bestille her, og i andre Tilfælde kunne de tilraabe: Den Læresætning er jo saa klar som Solen, hvorfor anvender man den ikke paa dette Tilfælde? Der som man ved enhver Sags Afgjørelse blot behøvede at tage Hensyn til det som gjældende sidst anerkjendte statsøkonomiske System (Tscherning: Og vor Lovgivning!), ja saaledes, som Tilstanden udvikler sig gjennem vor Lovgivning, saa var det en anden Sag; var det saaledes, at man aldrig nogen- sinde skulde gaae udenfor den strenge Ret, aldrig nogen- sinde gjøre noget som helst Andet, end hvad Loven fordrer, saa var Tingene ganske klar (Tscherning: Lad os høre Communerne!). Sa det kommer jeg til siden, — iagtet jeg ellers meget gjerne taler med den ærede Rigsdagsmand, er jeg dog bange for, at Discussionen altfor meget skal faae Samtalens Form.

Formanden: Jeg maa anmode det ærede Medlem om ikke at afbryde Taleren.

Minestad: Sa jeg bliver ikke meget generet deraf, men jeg kunde dog ikke nøste, at Forhandlingen skulde faae Form af en Samtale mellem mig og den ærede Rigsdagsmand. — Naar man altsaa kun behøvede at see hertil, hvad Statsøkonomien og Loven sige, saa kunde man blot sende Bud til to Mænd og lade dem afgjøre Sagen; den ene maatte være en juridisk Candidat, og ham spurgte man: hvad siger Loven? og den anden en Statsøkonom, og ham spurgte man: hvad siger den sidste Doctrin? — saa havde vi Allting paa